

"ופתאום", אמר האמריקני הזקן בחולצה הלבנה, "מעל כל הגיהינום הזה, פתאום עפה יונה".

השתררה דממה. העברית הלא צפויה שלו, היונה שהמריאה מפיו, הפתיעו את כל הנוכחים. גם את מי שלא הבינו על מה הוא מדבר.

"יונה? איזה יונה?"

האיש, מגודל ושזוף כמו שרק אמריקנים יכולים להישזף ולגדול, במוקסינים של "מרל" לרגליו וברעמת לבאים לבנה לראשו, הצביע אל צריח המנזר. זמן רב חלף, אבל כמה דברים הוא זוכר מהקרב הנורא שהיה כאן, "ולשכוח אותם, " הכריז, "אני כבר לא אשכח". לא רק את העייפות ואת האימה, לא רק את הנצחון – "נצחון שהפתיע את שני הצדדים, " העיר – אלא גם את הפרטים הקטנים, את אלה שחשיבותם מתחוורת רק אחר-כך: האחד, שמדי פעם פגע קליע תועה, ואולי מכוון, בפעמון של המנזר – "הנה, בפעמון הזה ממש" – והפעמון שב וצילצל בצליל חד, מוזר למשמע, ששקע ושכך, אבל המשיך להמות בחושך שעה ארוכה. "והיונה?"

"צליל משונה. בהתחלה חד וגבוה, כאילו גם הפעמון מופתע, ואז הולך ונחלש, כואב אבל לא מת, עד הפגיעה הבאה. ואחד הפצועים שלנו אמר: 'פעמונים רגילים לקבל את המכות מבפנים, לא מבחוץ'."

וחייך לעצמו, כאילו הבין רק עתה. שיניו נחשפו, וגם הן לבנות עד מאוד, כמו שרק שיניים של אמריקנים זקנים יכולות להלבין.

"אבל מה עם היונה? איזה מין יונה זאת היתה?"

"Homing pigeon."

בתשעים-ותשעה אחוזים. יונת-דואר של הפלמ"ח. כל הלילה נלחמנו, ובבוקר, שעתיים-שלוש אחרי שהשמש זרחה, ראינו אותה פתאום עפה ועולה".

העברית שהפגין בלי אזהרה מוקדמת היתה טובה, על-אף המבטא, אבל ה"הומינג פיג'ן"
באנגלית נשמע נעים ונכון יותר מ"יונת-דואר", אפילו היא של הפלמ"ח.
"איך ידעתם?"

"שלחו אתנו יונאי. ככה קראו לזה. מומחה ליונים עם שובך קטן על הגב. אולי הספיק
לשלוח אותה לפני שנהרג, ואולי השובך נשבר והיא ברחה".
" הוא נהרג? איך?"

"חסר היה כאן איך ליהרג? היית רק צריך לבחור: מכדור, מרסיס, בראש, בבטן, בעורק
הגדול של הירך. לפעמים תיכף ומיד ולפעמים לאט-לאט, כמה שעות אחרי שאתה חוטף".
עיניו הצהובות ננעצו בי. הוא הצטחק: "תראה מה זה, יצאנו לקרב עם יוני-דואר, כמו ביוון
העתיקה".